

Statlig FoU-finansiering 2025

Regeringen förbinder sig till det nationella målet att höja Finlands forsknings- och utvecklingsutgifter (FoU) till fyra procent av bruttonationalprodukten fram till 2030. I enlighet med det nationella målet och FoU-finansieringslagen ökar den statliga FoU-finansieringen till 1,2 procent av bruttonationalprodukten fram till 2030, förutsatt att den privata sektorns insatser stiger till 2,8 procent.

Allokeringen av finansieringen styrs av målen i den fleråriga planen för användningen av statlig FoU-finansiering. De centrala identifierade målen är att öka samarbetet mellan privata och offentliga FoU-aktörer, påverka privata investeringar genom en hävstångseffekt, se till att det finns tillräckligt med FoU-kunniga, stödja forsknings- och teknikinfrastrukturerna i större utsträckning samt främja europeiskt och internationellt samarbete.

Statlig FoU-finansiering år 2025 räknat enligt den nya finansieringslagen

- Beloppet av den finansiering som beslutats tidigare inkluderar besluten från våren 2024 och olika uppdaterade uppskattningar. Målnivån enligt finansieringslagen är densamma som i våras.
- Den uppdaterade uppskattningen av behovet av tillägg 2025 är större än vad som uppskattades i våras.
 - Den största ändringen följer av att Statistikcentralen gjort en teknisk precisering: Finlands Akademis och Business Finlands omkostnader omfattas i fortsättningen inte ens delvis av definitionen på FoU-verksamhet (detta minskar beloppet av FoU-finansieringen med cirka 25 miljoner euro).

Budgetprop. 2025	2025
FoU-finansiering som beslutats tidigare, mn euro	2 864
Målnivå enligt finansieringslagen, mn euro	2 916
Tilläggsbehov, mn euro	52

Tillägg till FoU-finansieringen, sammanlagt 52 miljoner euro

Moment	Ärende	2025	Anslagsbehov 2025	Mer information
UKM 29.40.51	Finlands Akademi: Ökad finansiering av forskningsprojekt genom ökade fullmakter (inkl. 5 miljoner euro för forskning om Finlands skogsbiomassa 2026–2029)	fullmakt 7		permanent höjning
UKM 29.40.51	Finlands Akademi: Finansiering av klinisk forskning	fullmakt 10		permanent finansiering
UKM 29.40.51	Finlands Akademi: Stärkt FoU-verksamhet i välfärdsområdena	fullmakt 8		fullmakt av engångsnatur 2025
ANM 32.01.04	Genomförande och ibruktagande av forskningsinfrastrukturen för GTK Mintecs provfabrikskomplex, fas 1	fullmakt 18	5	tidsbestämt projekt, åren 2025– 2028 tot. 55 mn euro
ANM 32.20.40	Business Finland: Forskning inom de kreativa branscherna och finansiering av produktutvecklingsverksamhet	fullmakt 9		permanent finansiering
Sammanlagt		52	5	

Rörelseutrymme för de kommande åren

- Avsikten är att lämna utrymme för de kommande årens nya behov av FoU-finansiering. Beslut om tillägg för år 2028 fattas under nästa valperiod.

	2026	2027	2028
Rörelseutrymme (uppskattning), mn euro	90	200	540

Riktlinjer för FoU-finansieringen enligt budgetförhandlingarna

Statens investeringar i FoU-verksamhet riktas i enlighet med de mål och villkor som ställs i lagen om finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet samt den fleråriga planen för FoU-finansieringen. Den verksamhet som finansieras ska vara verkningsfull och främja de mål som forsknings- och innovationsrådet ställt upp. Målet med statens finansiering är att övergripande utveckla det finländska FoU-systemet.

Vid budgetmanglingen fattades beslut om tilläggsfinansiering till ett belopp av sammanlagt 52 miljoner euro utöver det som avtalats vid ramförhandlingarna. I besluten betonas särskilt vikten av att stärka finansieringen av grundforskningen, förbättra forskningen, produktutvecklingen och produktiviteten inom

social-, hälso- och välfärdssektorn, finansiera forskning kring hållbar utveckling och skogsbruk, främja forskning och utveckling inom de kreativa branscherna samt gynna ny forskningsinfrastruktur.

Forskning om social- och hälsovården, forskning och produktutveckling inom välfärdsområdena och universitetssjukhusen samt ökat samarbete är centrala metoder för att höja produktiviteten inom sektorn och kvaliteten på den vård som tillhandahålls. Genom de beslut som fattats under budgetförhandlingarna ökar regeringen finansieringen av forsknings- och produktutvecklingsarbetet inom social- och hälsovården och undanröjer hindren för en högklassig och resultatrik FoU-verksamhet.

Regeringen vill möjliggöra att också välfärdsområdena kan få finansiering av Business Finland för att långsiktigt, målinriktat och verkningsfullt samarbeta med företag, högsolor och forskningsinstitut inom forskning och utveckling och därigenom stimulera FoU-investeringar inom den privata sektorn. Till universitetssjukhusets lagstadgade uppgifter hör specialiserad sjukvård på grundläggande nivå, krävande specialiserad sjukvård och högspecialiserad sjukvård samt utbildnings-, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet vid universitetssjukhusen.

I informationsstyrningen av välfärdsområdena förenhetligas dessutom rutinerna och förfaringssätten för FoU-verksamheten och företagssamarbetet i olika delar av landet. Samarbetet stöds också genom medel som fördelas via Finlands Akademi och som stärker välfärdsområdenas FoU-verksamhet. FoU-verksamheten är avgörande för att vårdkvaliteten och produktiviteten inom social- och hälsovårdssektorn ska kunna höjas.

Bilaga 1: Tilläggsinformation om vissa ökningar

1. Finlands Akademi: utökning av bevillningsfullmakten, 7 miljoner euro

I enlighet med riktlinjerna i den fleråriga planen för statlig FoU-finansiering 2025–2032 utökas de anslag som via Finlands Akademi fördelas för konkurrensutsatt forskning av hög kvalitet som producerar ny information samt utökas också Finlands Akademis finansiering för förkommersiell tillämpad forskning som syftar till förnyelse av näringslivet och samhället, baserar sig på vetenskapligt pionjärskap och främjar ett omfattande utnyttjande av forskningsresultat.

Den konkurrensutsatta finansieringen via Finlands Akademi stärker på lång sikt det nationella kunskapsunderlaget och skapar möjligheter för nya öppningar och ny produktion. Att den konkurrensutsatta finansieringen kanaliseras via Finlands Akademi stöder målet i den fleråriga planen för statlig FoU-finansiering att höja ambitionsnivån för forsknings- och utvecklingsverksamheten i Finland. Enligt en internationell utvärdering av Finlands Akademis verksamhet blir ambitiös forskning i stor utsträckning utan finansiering i en internationell jämförelse.

Studier visar att den offentliga finansieringens inverkan är störst när den riktas till grundforskningen. Den konkurrensutsatta forskningsfinansieringen höjer effektivt forskningens kvalitet till en internationellt sett hög nivå, eftersom finansieringen styrs till de projekt som bedöms vara bäst. Att finansieringen är konkurrensutsatt stärker bevisligen forskningens kvalitet. Den konkurrensutsatta forskningsfinansieringen via Finlands Akademi är förenlig med alla principer för utveckling av FoU-systemet.

Bevillningsfullmakten utökas permanent med 7 miljoner euro, vilket inbegriper ett tidsbundet anslag på 5 miljoner euro för åren 2026–2029 för utlysning av akademiprojektsbidrag för forskning om Finlands skogsbiomassa, ingående i akademiprogrammet Climate-Synergy.

1.1. Finlands Akademi: Utlysning av akademiprojektsbidrag för forskning om Finlands skogsbiomassa, ingående i akademiprogrammet Climate-Synergy, 5 miljoner euro (ingår i föregående)

Som ett led i utökningen av Finlands Akademis bevillningsfullmakt anvisas 5 miljoner euro för akademiprogrammet Climate Synergy. Programmet undersöker klimatförändringens konsekvenser för miljön och samhället samt söker lösningar som främjar en klimatneutral framtid. Programmet är gemensamt för Finlands Akademi och rådet för strategisk forskning, som finns i anslutning till Finlands Akademi, och består av forskningsprojekt som finansieras genom flera finansieringsinstrument.

Inom akademiprogrammet Climate Synergy utlyses 2025 finansiering för mångsidig forskning om skogsbiomassa. Utlysningen avser stödja partnerskap mellan forskningsaktörer och komplettera de projekt som redan finansieras så att till exempel strukturförändringarna till följd av förändringarna i omvärlden för bioproduktindustrin, energiproduktionen och naturturismen beaktas, liksom klimat- och skyddsmålen.

Anslagseffekterna realiserar 2026–2029.

2. Finlands Akademi: Finansiering av klinisk forskning, fullmakt 10 miljoner euro

Den kliniska forskningens nivå i Finland har länge varit hög mätt enligt vetenskapliga indikatorer, men utvecklingen har vänt nedåt. I Finland publiceras relativt sett färre kollegialt utvärderade resultat inom området klinisk medicin än tidigare. Publikationernas genomslag är mindre än i jämförelseländerna.

Resultaten från den kliniska forskningen utnyttjas i hälso- och sjukvårdens processer, diagnostik och behandlingar. Den kliniska forskningen genererar också kommersiella produkter och tjänster. Klinisk forskning finansieras bland annat av universiteten, Finlands Akademi och välfärdsområdena. Klinisk forskning bedrivs vid universiteten och välfärdsområdena och i nära samarbete mellan dessa. Anslagsökningen stärker möjligheterna att bedriva klinisk forskning om och producera information för social- och hälsovårdsarbetet och kommersiella ändamål.

Tilläggsfinansieringen riktas till Finlands Akademi som en permanent fullmaktshöjning på 10 miljoner euro.

Finansieringen stöder dels målen i den fleråriga planen för användningen av Finlands FoU-finansiering, dels det forsknings-, utvecklings- och innovationsprogram för att påskynda tillväxten och förnyelsen inom sektorn hälsa och välfärd som arbets- och näringsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet och social- och hälsovårdsministeriet inlett i samarbete (tidigare tillväxtstrategin för forskning och innovation inom hälsobranschen) samt förbättrar möjligheterna att genomföra klinisk forskning efter övergångsfaserna i omstruktureringen av servicesystemet inom social- och hälsovården.

3. Välfärdsområdenas FoU-verksamhet stärks genom FoU-samarbete (fullmakt av engångsnatur 8 miljoner euro)

Finlands Akademi anvisas en fullmakt av engångsnatur på 8 miljoner euro 2025 och motsvarande anslag för åren 2026–2028 för att stärka samarbetet mellan samarbetsområdena och andra forskningsaktörer i regionen. Syftet med anslaget är att främja välfärdsområdenas FoU-verksamhet och stärka FoU-samarbetet i de reviderade strukturerna för servicesystemet inom hälso- och sjukvården. FoU-verksamheten i välfärdsområdena och deras samarbetsområden bygger på strukturerna inom de tidigare specialupptagningsområdena. Evidensbaserad kunskap och verkningsfull FoU-verksamhet utgör grunden för att främja välfärd och hälsa och utveckla tjänsterna.

Finansieringen ska till 100 procent användas för FoU. Finansiering kan sökas av välfärdsområdenas samarbetsområden. Efter att ha hört social- och hälsovårdsministeriet fastställer Finlands Akademi det närmare temat för utlysningen och kriterierna för bedömning av ansökningar.

4. Genomförande och ibruktagande av forskningsinfrastrukturen för GTK Mintecs provfabrikskomplex, fas 1, fullmakt 18 miljoner euro (år 2025 är anslagsbehovet 5 miljoner euro) under GTK:s moment

Vid ramförhandlingarna gjordes en anteckning om att möjligheterna att finansiera GTK:s Mintec-infrastruktur via den befintliga FoU-finansieringen skulle bedömas under våren 2024, och på grundval av detta skulle det vid behov bedömas om det behövs finansiering i budgeten 2025. Den konkurrensutsatta finansieringen via Finlands Akademi och Business Finland har inte ansetts lämplig för finansiering av provfabrikskomplexets forskningsinfrastruktur, och därför föreslås ett tillägg under GTK:s omkostnadsmoment.

Under momentet föreslås en fullmakt på 18 miljoner euro för att genomföra och ta i bruk den gemensamma FoU-infrastrukturen för GTK Mintecs nya provfabrikskomplex. Det totala värdet av FoU-infrastrukturen för provfabriken har uppskattats till 55 miljoner euro under ramperioden 2025–2028. Finansieringen används för FoU-verksamhet.

GTK Mintec i Outokumpu är en av världens ledande forskningsplattformar inom mineralprocessering och cirkulär ekonomi. GTK Mintec har målmedvetet utvecklat sin forskningsverksamhet i fyra år. Mintec har fått FRO- och ERUF-medel för sin utvecklingsverksamhet, och det finns ett starkt regionalt stöd för att utveckla enhetens FoU-infrastruktur. Med den tilläggsfinansiering som nu föreslås säkerställs att den övergripande forskningsinfrastrukturen kan byggas upp.

GTK Mintecs nya provfabrik är en forskningsplattform som gör det möjligt att i pilotskala, dvs. i fabriksskala, generera forskningsrön som är nödvändiga för produktionen av råvaror för gruv- och kretsloppsekonomin. Provfabrikens forskningsverksamhet möjliggör teknisk utveckling och företagssamarbete som behövs för Finlands export av gruv- och anrikningsteknik, för kontinuerlig internationell toppforskning och för att stärka Finlands ställning och ta hem mer internationell finansiering inom råvaruforskningen. Den nya provfabriken bildar ett komplex som ingen annan aktör i Europa kan erbjuda.

Mintecs mineralogiska forskning är av största betydelse med tanke på såväl Finlands mineralstrategi som EU:s strategiska självförsörjning i fråga om råvaror. Varje nytt gruvprojekt kräver forskning i både laboratorieskala och provfabriksskala. GTK Mintecs betydelse som en unik europeisk forskningsplattform har ökat ytterligare sedan EU-förordningen om kritiska råvaror trädde i kraft. Finansieringen stöder målet i den fleråriga planen för användningen av FoU-finansiering att bevara nivån på internationellt högklassiga och gemensamma forsknings- och teknologiinfrastrukturer inom de starka områdena.

De pågående arrangemangen för säkerheten och försvaret i Europa framhäver GTK Mintecs betydelse ytterligare när det gäller tillgången på råvaror. Samtidigt bidrar provfabriken till att Finlands energi- och

klimatmål framskrider i enlighet med målen i regeringsprogrammet och att den mineralogiska forskningen fortsätter i Finland.

5. Finansiering av forskning och produktutveckling inom de kreativa branscherna, fullmakt 9 miljoner euro

I den fleråriga planen för användningen av statlig FoU-finansiering har det fastställts att FoU-finansieringen fördelas genom konkurrensförfarande till företag som inleder FoU-verksamhet via Business Finland samt till små och medelstora företag som förbinder sig till att långsiktigt utöka FoU-verksamheten. Företagens FoU-verksamhet har i Finland koncentrerats inte bara till ett litet antal aktiva företag utan också till enbart några branscher. För att målen för FoU-verksamheten ska nås är det viktigt att allt fler finländska företag förmår bedriva och utnyttja forskning och utveckling – också inom branscher med mer sparsam FoU-verksamhet.

I samband med ramförhandlingarna den 15–16 april 2024 beslutade regeringen om allokeringen av FoU-finansieringen för 2025–2028 samt om principerna för allokeringen av tilläggsfinansiering. Regeringen fastställde då att finansieringen (via Business Finland) också gynnar FoU-intensiteten inom de kreativa branscherna och kommersialiseringen av forskningsbaserade innovationer inom konst- och kulturbranscherna.

De kreativa branscherna och evenemangsbranschen har en betydande sysselsättnings- och tillväxtpotential. Branschen bygger i hög grad på entreprenörskap. I Finland ligger dock de kreativa branschernas andel av bruttonationalprodukten klart efter både de övriga nordiska länderna och EU-genomsnittet. Förändringarna i omvärlden skapar bland annat möjligheter att utveckla branschens egna verksamhets- och produktionsmodeller också ur ett exportperspektiv.

Utifrån finansieringsbesluten vid budgetförhandlingarna lanseras ett finansieringspaket som höjer intensiteten i och genomslaget för de kreativa branschernas FoU-verksamhet och stärker samarbetet mellan företag och forskningsorganisationer inom branschen. Den permanenta finansieringen på 9 miljoner euro för FoU-verksamhet främjar förnyelsen av den kreativa ekonomin och höjer branschens mervärde. De kreativa branschernas särdrag beaktas vid planeringen av paketet och i finansieringsvillkoren. Finansieringen stöder genomförandet av den kulturpolitiska redogörelsen och den förvaltningsövergripande tillväxtstrategin för de kreativa branscherna.

Anslagen beräknas ge effekt först 2026.

Bilaga 2: Tidigare beslut om FoU-finansiering

Ökningar av FoU-finansieringen, hösten 2023 (budgetprop. 2024 och planen för de offentliga finanserna 2024–2027) (jämfört med föregående ram)

Permanent höjningar av finansieringen (milj. euro)	2024	2025	2026	2027
Fullmakt för stöd som Business Finland beviljar för FoU-verksamhet	92	92	92	92
Fullmakt för lån som Business Finland beviljar för FoU-verksamhet	10	10	10	10
Nationell motfinansiering av EU-projekt till högskolor och statliga forskningsinstitut	35	35	35	35
Fullmakt för Finlands Akademis forskningsprojekt	55	45	45	45
Statlig finansiering till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå samt forskning på universitetsnivå inom socialt arbete	5	5	5	5
Tidsbunden finansiering (miljoner euro)				
Pilotprojektet med forskarutbildning (2024–2027)	40	86	86	50
VTT, pilotmiljö för mikroelektronik och kvantteknologi (2024–2027)	5,3	11,2	45	17,5
VTT, kvantdator (2024–2027)				
VTT, utveckling av projekt för småskaliga modulära reaktorer (2025–2027)	5	25 2,12	25 2	15 0,38
REPowerEU, FoU-projekt för ren energi och materialflöden (2024–2026)	16,5	19	4,3	
Finansieringsbeslut enligt budgetprop. 2024	264	330	349	270

Ökningar av FoU-finansieringen, våren 2024 (planen för de offentliga finanserna 2025–2028) (jämfört med föregående ram)

Permanent höjningar av finansieringen	2025	2026	2027	2028
Business Finland, understöd till företag	45	130	230	230
Business Finland, understöd till forskning	40	70	130	130
Finlands Akademi, ökad finansiering för forskningsprojekt	15	15	45	45
Finlands Akademi, tematiska utlysningar för forskningsinfrastruktur	15	15	15	15
Finlands Akademi, gemensamma forskningsinfrastrukturer (inkl. testplattformar)		20	50	50
Nationell medfinansiering av EU-finansiering till högskolor och forskningsorganisationer	15	20	25	25
Statlig finansiering till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå samt forskning på universitetsnivå inom socialt arbete	5	5	5	5
Stöd till FoU-verksamhet inom bioekonomi	4	4	4	4
Tidsbunden finansiering				
Ersättning av EuroHPC LUMI med en ny superdator (2026–2028, sammanlagt 250 miljoner euro)	50	75	75	50
Forskningsinstitutionernas post doc-program (2025–2029, sammanlagt 40 milj. euro)	4,9	13,3	13,3	8,4
Sammanlagt, mn euro	193,9	367,3	592,3	562,4